

ปีที่ 30 ฉบับ 10542 วันพฤหัสบดีที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2560 หน้า 24

● บุขกร กูแสด
กรุงกพฐรกกจ

นาโนเวชั่น (nanovation) โครงการเพิ่มมูลค่าสมุนไพรไทยในตลาดโลกด้วยนาโนเทคโนโลยี ได้ไ้โดยศูนย์นาโนเทคโนโลยีและกระทรวงสาธารณสุข ตั้งเป้าปีแรกน้าร่อง 15 ผลิตภัณฑ์ พร้อมจัดกิจกรรมสัมมนาเฟ้ิน 15 ผู้ประกอบการเข้าร่วมป้มเพาะโปรดัคส์แชมปีเป้ียน

ตามแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 ปี 2560-2564 โฟกัสไปที่ 4 สมุนไพรหลัก ได้แก่ บัวบก ขมิ้นชัน กระชายดำและโพล โดยมุ่งพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) หวังเพิ่มมูลค่าในตลาดจาก 1.98 แสนล้านบาทเป็น 2.90-3.62 แสนล้านบาท ล่าสุดได้จัดสรรงบประมาณแผนบูรณาการพัฒนาสมุนไพรเชิงเศรษฐกิจมูลค่า 1.258 ล้านบาท

วิจัยเพิ่มค่าสมุนไพร

นายสัญญาชัย เอกธวัชชัย ที่ปรึกษาอาวุโส โปรแกรมสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย หรือ ITAP สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กล่าวว่า “นาโนเวชั่น” เป็นโครงการเพิ่มมูลค่าสมุนไพรไทยด้วยนาโนเทคโนโลยี โดยความร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุขกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายใต้แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนสมุนไพรเชิงเศรษฐกิจและโครงการเมืองสมุนไพรกลุ่มจังหวัด

โครงการจัดสรรงบ 2 ล้านบาท ระยะเวลา 1 ปี สำหรับการจัดสัมมนาสัญจรเพื่อแนะนำโครงการ รับฟังข้อมูลความคิดเห็นจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ จากนั้นจะคัดเลือกเหลือ 15 บริษัทในปีแรก เพื่อเข้ารับการป้มเพาะแนวคิดการทำตลาด การปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ทั้งยังน้านักวิจัยจากศูนย์นาโนเทคโนโลยีและเครือข่ายมาช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์และออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สามารถตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมาย คาดว่า มี.ค.2561 จะส่งมอบผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้กระทรวงพาณิชย์น้าไปทำตลาดและโปรโมทร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงอุตสาหกรรม

“ขณะนี้ยังไม่ได้พันธรงว่าจะต้องเป็นโพลกระชายดำหรือขมิ้นชัน ที่รัฐบาลอยากสร้าง

‘นาโนเวชั่น’ ปฏิบัติการสมุนไพร4.0

สธ.และ วท.จัดโครงการเพิ่มมูลค่าสารสกัดสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีนาโน

ให้เป็นโปรดัคส์แชมปีเป้ียน แต่ถ้าสมุนไพรใดมีศักยภาพทางโครงการก็จะเปิดกว้างและผลักดันให้การทำงานในอีก 3-4 ปีข้างหน้าขับเคลื่อนไปได้อย่างครบวงจร ถือเป็นภารกิจบูรณาการสมุนไพรไทยครั้งใหญ่ เพื่อให้เติบโตต่อไป ไม่หยุดนิ่งเหมือนทุกวันนี้จากปัญหาด้านคุณภาพ มาตรฐาน รูปลักษณ์ และบรรจุภัณฑ์ ทำให้ไม่สามารถออกสู่ตลาดต่างประเทศ” นายสัญญาชัย กล่าว

การจะแก้ปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องพัฒนาในเชิงสร้างสรรค์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่จะเพิ่มมูลค่าและสร้างความแตกต่างด้วยคุณภาพและมาตรฐาน ทั้งยังคงอัตลักษณ์เชิงภูมิปัญญาของวัฒนธรรมท้องถิ่น และประโยชน์ใช้สอยด้วยรูปลักษณ์ที่ทันสมัยในแบบสากล

จากท้องถื่นสู่ทั่วโลก

ด้าน นายรัชกฤช คล่องพยาบาล ที่ปรึกษาด้านการวางแผนธุรกิจ และกรรมการชุดโครงการแผนธุรกิจนวัตกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย กล่าวว่า แม้จะมีความพยายามยกระดับสมุนไพรด้วย วทน.มานานแล้ว เช่น ศึกษาวิจัยการออกฤทธิ์ แต่ก่อนข้างกระจัดกระจายและไม่มีเป้าหมาย

ที่ชัดเจนว่าจะเติบโตไปในทิศทางไหน อาทิ อาหารเสริมซึ่งเป็นเซกเมนต์หลักที่มีศักยภาพ และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ออกฤทธิ์แก้หวัด แก้แพ้ หากสามารถส่งจำหน่ายในตลาดยุโรป และสหรัฐจะมีโอกาสการขยายตัวสูงมาก

เพราะประชากรมีปัญหาด้านระบบทางเดินหายใจ ขณะที่สมุนไพรไทยส่วนใหญ่จะมีฤทธิ์ร้อน สามารถแก้หวัดได้ดี แต่ถักรรพคุณบรรเทาปวดจะเกี่ยวกับกระต่อมหรือกัญชา ซึ่งคล้ายมอร์ฟีนทำให้เกิดอาการชาของประสาทในประเทศไทยไม่อนุมัติให้นำมาใช้แต่มาเลเซียกำลังนำไปใช้ทำเป็นผลิตภัณฑ์แล้ว

นายรัชกฤษ กล่าวอีกว่า ผลิตภัณฑ์สมุนไพรยังเกี่ยวข้องกับเรื่องความปลอดภัย ประสิทธิภาพและปริมาณวัตถุดิบว่าเพียงพอกับการผลิตระดับอุตสาหกรรมหรือไม่ ฉะนั้น ควรโฟกัสในสมุนไพรที่มีปริมาณมากพอที่นำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ได้ เช่น สมุนไพรในกลุ่มอาหารที่เป็นเครื่องเทศซึ่งมีมากมาย ทั้งขิง ข่า พริก

อย่างไรก็ตาม การมีแผนแม่บทในการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสมุนไพรไทยถือเป็นสิ่งที่ดี แต่ต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการและหากทำได้ 20-30% ตามแผนแม่บทก็ถือว่าสำเร็จแล้ว เพราะอย่างน้อยทำให้หน่วยงาน

รัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมีทิศทางเดินไปรวมกัน

กลุ่มที่มีบทบาทในตลาดสมุนไพรไทย มีอยู่จำกัด 106 โรงงาน ทั่วๆ ที่มีโรงงานผลิตอยู่กว่า 1,000 แห่ง ซึ่งรวมถึงวิสาหกิจชุมชนที่แทบทุกแห่งล้วนมีผลิตภัณฑ์สมุนไพร ไม่ว่าจะเป็น ฟ้าทะเลลายโจร ขมิ้นชัน บัวบก ไพล กระชายดำ จึงควรที่จะมีการศึกษาถอดสูตรตำรับยาสมุนไพรให้เป็นเรื่องเป็นราวเตรียมพร้อมไปทำตลาดในต่างประเทศ ไม่ใช่ใช้แค่ตลาดในประเทศเท่านั้น

ทั้งนี้ ข้อมูลของสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร ปี 2559 ระบุว่า ประเทศไทยมีมูลค่าการใช้และส่งออกสมุนไพรไทยโดยรวมกว่า 2.4 แสนล้านบาท แบ่งเป็นกลุ่มเครื่องสำอาง 1.4 แสนล้านบาท กลุ่มผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร 8.0 หมื่นล้านบาท ผลิตภัณฑ์สปา 1.0 หมื่นล้านบาท ยาแผนโบราณ และแพทย์แผนไทย 1.0 หมื่นล้านบาท ดังนั้น อุตสาหกรรมสมุนไพรในประเทศจึงต้องปรับทิศทางของสินค้าให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภคและสภาพการแข่งขันในตลาดเพื่อความอยู่รอด โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม